

LO MESTRE TITIS

SENMANARI HUMORISTICH Y SATIRICH DE BONA MENA
DONARÀ LLISSONS CADA DISSAPTE

Se trobarà en tots los kioscos y demás llochs de venta de periòdichs

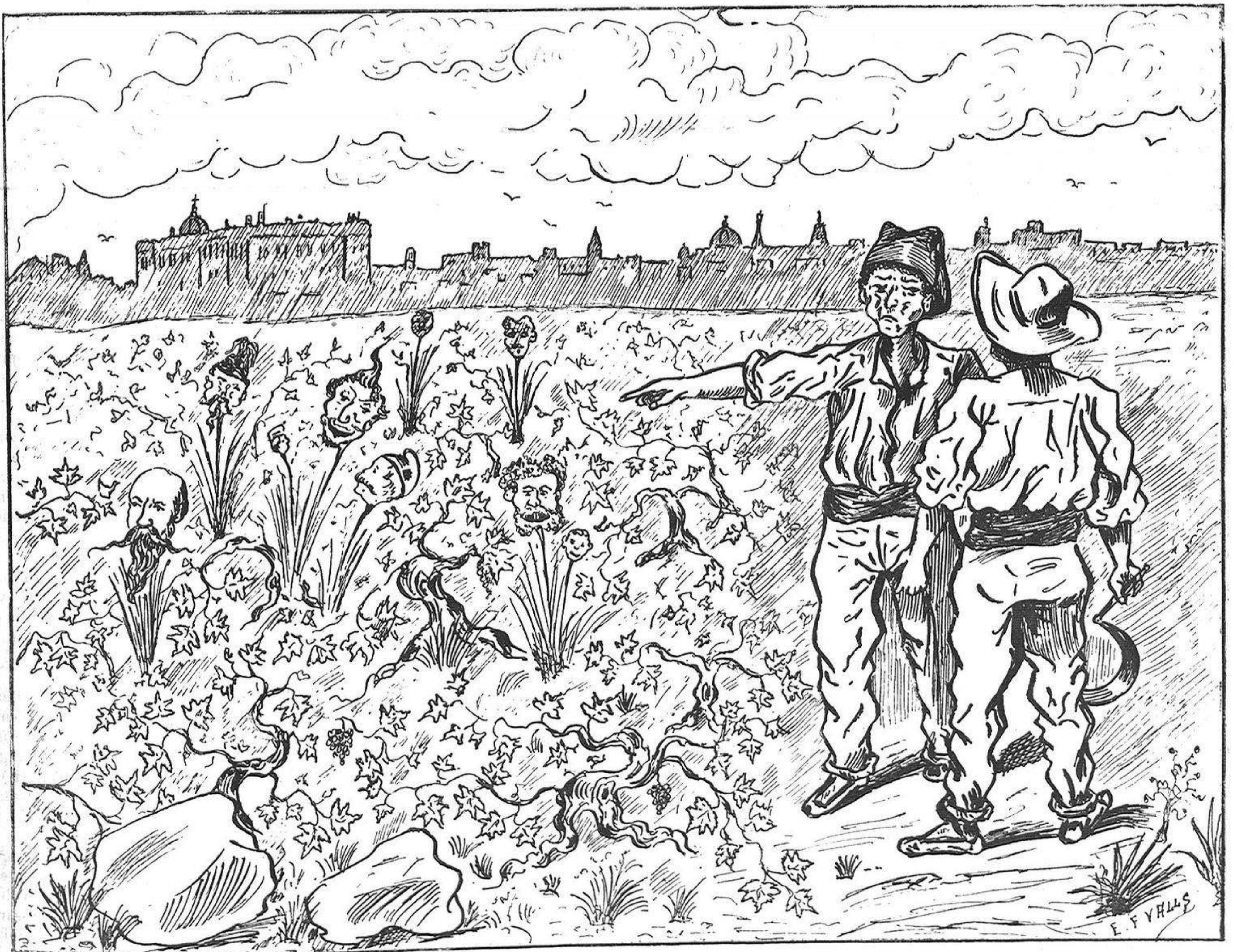
Número solt: 5 cèntims; número atrassat: 10 cèntims

SUSCRIPCIÓ

En Barcelona: semestre, 2 pesetas	En provincias: semestre, 2'50 pesetas
» » un any, 3 »	» » un any, 4'00 »
Extranger: semestre, 3 pesetas	

Administració: Fontanella, 5, entressol, 1.ª — La correspondencia al Administrador

¡AMUNT Y CRITS!...

—Y donchs, Joan ¿cóm ho arreglarém sens los mercats de las Antillas y las Filipinas?
—Mira, dedicantnos de ferm á l' Agricultura, pero avans hem de treure la mala herba. Ab aixó, sega, noy, sega.

AVIS

A l'ordre del *Crédit Lionés*, hem girat l'import de las liquidacions del passat trimestre, á nostres corresponsals de: Vilaseca, Manresa, Girona, Mollerusa, Gironella, Olot, Ripoll, Sant Hipòlit, Castellar, Seo d'Urgell, Vich, Olesa, Sallent, Manlleu, Lleyda, Igualada, Palafrugell, Calella y Tarrassa.

Als demés corresponsals, no inclosos en la present llista, els supliquém que'ns remetin l'import en sellos de 5 ó 15 céntims ó en altre forma de fácil cobro.

Cada poble ¿té'l govern que's mereix?

II

Tinch dit que no dupto de las intencions de Vitellius, al respondre á las burlas dels seus ciutadans y repeteixo que no li passá pe'l cap la ciencia política.

Dech confessar, no obstant, que tals coses refereixen las crónicas, que tampoch se presenta estrany que s'atribueixi á dit emperador la sentència que aplican á tots los espanyols los sabis de la moderna escola.

Sembla en efecte, que malgrat los esforços dels antichs Catons, lo poble romá sentia corre per las venas tota la podridura de las porquerias que devallavan de las fonts malsanas en que bevían.

Lo *Senatus populusque*, si no tenia deus era porque no 'ls necessitava pera abandonar las alturas del Capitoli y arrossegar pe'l fanch de las llacunas pontinas, de la mateixa manera que alguns pobles moderns troban de massa la religió per entregarse á la disbauxa y á totas las passions que'ls embruteixen.

Lo *civis romanus* que havia conquistat un mon en que gayre bé 'l sol no hi tenia posta, careixia d'altre aspiració que la de menjar pá y sigrons, antiga traducció del *pan y toros* contemporani; la burgesia, casi bé com are en alguns pobles, se deixava governar per gent sens ofici ni benefici, ab tal de poguer arrossegar vestits luxosos, entregarse á la gula y després dormir ab relativa quietut. Las crónicas esplican fil per randa los vicis que diuen dominavan en aquella societat corrompuda; relatan lo rebuscat y exquisit dels *menús*, servits en taulas dessota las que corria l'aigua cristallina y cuetejavan peixos rarissims; refereixen que algunas familias prop del menjador tenian un *desmenjador* en el que *cambian la pesseta* pera descarregar lo ventrell y poguer tornar á la taula; fins aseguran que no faltava qui depositava las sobras de la digestió en hermosas gibrelletas d'or.

Si aixó fos veritat, caldria dir que Vitellius era el retrato del sen poble; que abdós podían aplicarse aquell ditxo: si m'embrutas t'enmascaro; y com á consecuencia sería possible atribuir al emperador romá la paternitat del principi polítich.

Jo no puch admetre semblant possibilitat; tinch per aixó rahons poderosíssimas.

La ciencia política era llavors desconeguda. Lo desenfado de Posada Herrera sobre matèria de govern; aquella famosa nota ó manual d'eleccions feta pública per en Romero Robledo; las variadas teorías de Don Antón; la ciencia del *tutti li mundi* de D. Emili; las componendas de 'n Moret y el tupé de D. Práxedes no havian vingut al mon. ¿Qui coneixia en aquells temps l'art preciosíssim de fer quartos (avuy céntims) ab lo *si* y el *no*, lo blanch y el negre y de convertir en doctors *in utroque* á simples mortals que no arrastraren bayetas, com diria un escriptor de casa? ¿ahont era el *cunerisme*, el *cunyatisme*, el *germanisme* y demés *ismes*, meta gloriosa, última paraula de la ciencia política moderna?

Dihem, donchs, que la paternitat del principi no es pera Vitellius, qui careixia de medis pera tal invenció.

Si lo precedent deixa alguna vacilació, podem profundisar en la matèria. Un escriptor modern que de quan en quan escriu alguna cosa en llatí, á pesar dels disbarats de nostres ministres de Foment assenta en aquest punt un principi, que si hé es de mala fragancia, no es per aixó menos cert. Diu lo bon home: *Quod exoritur ventra, caca est*, lo que no té retop; y jo per ma part, donant forma al argument, dich: *Vitellius nihil erat nisi venter*; ergo no fou pare de la criatura.

Demano mil perdons als lectors per haver deixat l'argument en llengua llatina; ho he fet per no tacar las blanquíssimas botinas dels elegants setmesons de la Rambla de las Flors; ells ja ho entenen aixó del llatí, y fins crech que hi parlan ab las floristas. Ademés de que la matèria ho reclama; ¡no'n conech poch

d'escriptors catalans que, parlant castellá, ho fan ab menos claretat!

Are bé, no creguin pas que m'espanti la observació de que avuy la gula té tants amichs com avants, y que ja es práctica comuna y ordinaria y casi general que las cosas trascendentals públicas y privadas solen anar aparelladas ab un bon dinar, com ho corroboran are á París las famosas Comissions que 'ls governs de Madrit y Wassigton han enviat pera ultimar la pau. Ho sé y ho lamento de veras, puig entench que las salsas no portan á las grans ideas; que apartan del mon espiritual pera conduhir á la esfera de lo *espirituós*. Sostinch que *inter pocula*, lluny de arribar als principis científichs, no 's topa més que ab las monas de Tetuán ó ab los ángels bufadors de Morfeo. ¿Sabeu qui pensa? Aquell que no té pá, porque se las pensa totas. Entre 'l cap y 'l ventre existeix una relació de oposició y de intimitat. Aquell mira á dalt, aquest pesa cap á la terra; si 'l segon domina no espereu altre cosa que lo que pot donar, comensa per ennuvoliar l'entorn y acaba... ¡quí ho sab per lo que acaba!...

Francament, si veig una corporació que aprofita las ocasions pera cruspirse l'arrós á la milanesa ó 'ls macarrons á la italiana, ja sia en la forma d'esmorsar ó dinar, arrufo 'l nas; si conech algún regidor ó alt empleat que oblida 'l saló de sessions ó la taula de la oficina per la cuyna, dich: ¡malol!; si sé d'algún mestre ó catedràtich que consulta massa á *Möet Chandon*, la camisa no 'm toca á la pell; si es un poble qui posa 'l cap sota 'l ventre, allavors no se m'ocorre sino demanar á Deu misericordia y.... taparme 'l nas.

Vitellius no digué may que 'ls pobles tenen lo govern que mereixen; s'hauria tirat pedras á la taulada. No ho digué may, y tal volta fou porque feya més justicia als romans que la que fan á sos propis ciutadans y.... víctimas, los que avuy sostenen lo repetit principi polítich.

Mes, l'article 's fa llarch y continuarem un altre dia.—R.

DESDE LA LLUNA

Fins aquí, á eixas alturas, mos estimats condeixebles, han arribat de Madrit notícias que m'estabellan.

¿Dihuen que s'ha tornat boig lo general Polavieja?

No será cert, pro 'ls llunáticos fortament lo critiquejan y li diuen tabalot per alló del partit neutre.

¡Pobre Camilo! No sé com se torna en Polavieja.

Al venir de Filipinas ¡alló sí qu'era de veure!

¡quín entusiasme, senyors!

¡quín crits y quina xareca!

¡lluminarias á tot drap, aclamacions fins per vendre.

Archs de triunfo per qui, per-llá solemne Te-Deum,

el poble, el clero, els soldats, tothom, tothom aná á rébrer.

Fins el Doctor Catalá vestit com en anyals festes

al peu de la Catedral ab lo salpassé 'l va rébrer

donantli, així, com de pas una abraçada d'afecte,

com tribut d'admiració al de Cavite gran héroe.

Pro, ¡val á dirho! els carlins ¡quín dimoni de nas tenen!

Varen rebre al vencedor de Cavite ab tot respecte,

no 's varen entusiasmar com tots los demés ho feren y veren dir: *Eres turco*

y per lo tant, *no te creo*.

No n'hi havia pas per tant, puig que, *ó semos ó no semos*;

si cumplint la obligació se 'ls reb així, com á héroes,

ab archs de triunfo y cohets, lluminarias y Te-Deums, als que venen fracassats

y tacada la conciencia y passan lo temps garlant ab los senyors insurrectes y fan lo seu raconet per passar bé la vellesa ¿qué 'ls farém? millor: ¿qué 'ls fem? ¿ahont es el vice-versa? ¿Si pels justos hi ha un cel, l'infern ¿ahont es pels trapellas?

Pro, vamos, no 'm parlem més y deixém ja historias velles y ficsem per un moment en lo cas de 'n Polavieja.

Ell prou s'ha pensat senyors y s'ha tret l'ull que li queda.

Ell será tan bon cristiá com vulgau; ho he de creure, pro jo 'ls puch assegurar qu' en Polavieja es un neutre, y en cusions de religió el qu' es neutre es un trapella.

Ell no es figa ni raím, no es mascle ni es femella, ni es de la fusta dels sants que los pobles regenerin. Y ell, que vol ser tan cristiá, ha de saber ara y sempre que 'l que sol aná ab un coix, será coix; (valgam l'exemple).

Segons diu un telegrama que aquí s'acaba de rébrer, aquest general cristiá ja no está ab en Canalejas, sino que s'ha fet amich del senyor Paco Silvela, aquell dels llonguets de luxe que mogueren tanta brega.

El telegrama afegeig, qu' en Pascual el de *Cervera* s'avistá ab el general y 's daren probas d'afecte, y el vencedor en Santiago d'aquella gent tocina, li oferí lo seu concurs y aquella esquadra potenta que ab tal *manya* sapigué... reventar contra las pedras.

¡Don Camilo! ¡Don Pascual! ¡quín parell de senyors neutres! Si per aná al llit Espanya no té pas altra candela no tardí pas un segón á portar los ous á vendre, y entoni el *Confiteor* y després el *Miserere*.

TITELLA.

LO SEMINARI PER DINTRE

Que 'ls homes, poguent pensar y comparar, no tingan opinió sobre lo que 'ls interessa, es cosa bastant extranya. Que no tingan opinió 'ls espanyols víctimas de sistemas exóticos y de governs cessaristas es, més que extrany, inexplicable. Que no tingan opinió los seminaristas, que han estudiat ampliament las formas de govern y la cuestió de la llegitimitat, més que extrany, més que inexplicable, sería una cosa absurda. Qui coneix una cosa, ha d'estimarla de cor ó aborri-la y odiarla de veritat. Es una lley del pensament, y com á tal, indestructible y necessaria.

Per aixó los seminaristas, en sa inmensa majoria, tenen opinió política, á pesar de lo que sovint se 'ls hi predica de que 'ls capellans dehuen esser impolítichs.

¡Prédicas inútils, Doctor Forcadas! Quan los seus subordinats deixin de ser homes y ciutadans y espanyols y estudiants tot ab un plegat, aleshoras podrán no ser polítichs, porque haurán baixat al nivell de las bestias, pera las quals no hi ha política ni burros morts.

¿Qu'el Papa ho prohibeix? Es un embustero qui tal diu. No'ns citarán cap text que reprobi en absolut la política dels capellans. Moderació, prudencia, tacto, subordinació de la política á la Religió, no entregarse *del tot* (son paraulas de Lleó XIII) á las lluytas candents; pro reprobiació rodona y absoluta, may. Lo vuyté manament prohibeix atribuir á algú lo que jamay ha dit.

Y no vull gastar tinta en probar aixó, ja que los que predican al clero la indiferencia política ells son los primers en suscriurers á diaris polítich-liberals, en besar lo trasero dels governadors, en posarse als peus de las infantas, en cridar ben fort á la missa *reginam nostram Cristinam*, en repartir mitjas pessetas

ab lo busto del nen Alfons, en lloch de medallas de la Verge Inmaculada, com ho ha fet, poch há, en Toledo, un respectable personatge.

No es, donchs, d'extranvar que sían polítichs los seminaristas. Aquests, á Barcelona, son uns 800, reduhíts á 600, després de treurer los dels primers anys, incapassos de judicar sobre formas y governs. Y d'aqueixos 600, los 500 son carlistas, una vintena catalanistas y uns 10 indiferents. ¿Alfonsí? Cap. ¿Cristino? Ni un. Y que vaigi parlant en Merry del Val sobre l'alfonisme del Clero y que vaigin conferenciant, telegrama vá, telegrama vé, lo ministre de la Governació y el Cardenal Rampolla. Com més contradiccions, més carlistas.

Tingaho entés lo senyor Director del Seminari de Barcelona.—FUSTA.

L' INRI

Los que creyan que 'l Govern obrava ab *tiento* per por al poble, s'han tallat de mitj á mitj. Nos han empobrit, nos han tiranizat, han viscut á la nostra esquena molts d'anys, han mort l'industria y l'agricultura, han prostituhit l'exércit, nos portaren á una guerra, poguent evitarla, nos han empaytat, un cop comensada, á las derrotas; y avuy que deurían retirarse pera sempre á plorar sas culpas ja que no á reparar sas infinitas faltas, avuy se'n van alegres y entusiasmat cap á París, á estendre la partida de defunció á la soberanía d'Espanya.

No'n tenen prou d'haver crucificat á Espanya; han de ballar voltant del mort y partirse sas vestiduras y posar un *Inri* al bell cim de la creu, pera que 'ns veigi tot Europa y es burli de nosaltres, com d'un poble de degradats y d'idiotas.

¡Ah! No vaigi discutint aquest company nostre sobre si tot poble té, ó no, lo govern que ell se mereix. No, no 'l té. Ja que 'l governa que 's mereix Espanya es un que arranqués al poble la pell y crehués cada día la cara ab lo látigo més despólich.

Per degradat y prostituhit.

VALCARLOS.

LA SISANYA LLIBERAL

Lluytém, carlistas, lluytém; exterminém la sisanya qu' está ja fá setanta anys á nostre Espanya arrelada; no siguém, no, fills ingrats, defensém á nostre patria. Mirau que plorant ens crida; la tenen butxins lligada, la martiritzan, li pegan, la tenen com una esclava, li roban tots los tesoros fins deixarla despullada. primer mil voltas morir que deixarla abandonada. Repleguemse en somatent, y al crit de guerra y venjansa, armemnos joves y vells de trabuchs, fusells y llansas, y femne d' aquets butxins grossa y exemplar matansa. Y aqueixa onada de sanch, sanch traydora y detestable, ofegarà en son camí tanta herba y tanta sisanya que está ja fá setanta anys á nostre Espanya arrelada. Y aleshores reviuran plenas de vida y d' ufana las bellas flors del treball, del valor y virtuts patrias, escampant per tot lo mon las aromas d' eixa Espanya, ofegadas en eix temps per tanta y tanta sisanya.

BALDIRI BARDINA.

permetrém ferli una petita observació. L' article acaba dihent, després d'elogiar lo regionalisme (que nosaltres volém tant ó més que 'ls catalanistas). "¿Quí sab si avuy hi ha tanta gent que tracti de boigs als catalanistas per haber vist la veritat avans que 'ls altres?"

No, senyor Gispert, no. Vostés, los catalanistas no son els únichs que han vist la veritat. Aixó podrá dirho un Prats, pero no vosté que es un jove de criteri, de talent, y d' ilustració. Avans que 'ls catalanistas tots, ho han vist los carlistas, que des de temps immemorial venen sent l' únich partit que en lo Parlament ha entonat himnes d'alabansa al regionalisme.

Las cosas, claras.

Y el chocolate espés.

Los republicans han vingut fins ara dihentnos qu'el poble es soberá, que 'l poble há de regirse per sí mateix y altras mil sabaterías semblants.

Y ara 'ns surten els prohoms del republicanisme dihentnos que 'l poble es un menor d' edat, que se 'l deu guiar pe 'l camí de la virtud, del progrés y de la verdadera civilisació.

¡El poble es soberá! ¡El poble es un menor d' edat! ¿Farián el favor de dirme cóm s' arregla aquest galimatías?

Jo no conech altra manera qu' aquesta:

Tancar á Sant Boy á tots los jefes republicans.

Es 'l únich modo de lliurarnos de ximplés.

¡Guerra al gas!

O millor dit.

¡Guerra á las Companías de gas!

Aquest es el crit dels industrials tots de Barcelona y aforas.

Sempre hem cregut que per existir un explotador, es necessari que existeixi un Llatse que 's presti á ser explotat. Donchs si bé existeixen á Barcelona dos companías *explotadoras* del gas, explotadoras dels industrials no ho serán pas per mica de unió y bona voluntat que regni entre 'ls gremis.

Barcelona sembla un cementiri; pero no hi fa res.

Demostrem que som homes, y la victoria será nostra.

¡Fora gas!

Hem rebut una carta d' un nostre suscriptor ó millor dit, un article en que 's parla ab molta claretat sobre l'actitut del Episcopat espanyol devant de las desventuras de la patria que califica de indeferentísimas....

També censura agrement que 'ls senyors Bisbes no haigin protestat contra l'atropello de la censura que prohibí la pastoral d' un senyor Bisbe que parlava com la lley de Deu mana.

Sens volguer dir que no siguin *algo* fundadas las rahons qu' esposa lo aludit suscriptor, li fem present que alguns ja han parlat bastant clar, pero nosaltres no podém ni volém combatre la conducta dels Prelats.

Nosaltres, si convé, combatrém la política.

Y prou.

¿Que 'ls prelats, ben units, podrián fer molt? Está bé.

Pero tots nosaltres també hi podriám fer més.

Y no fem gran cosa.

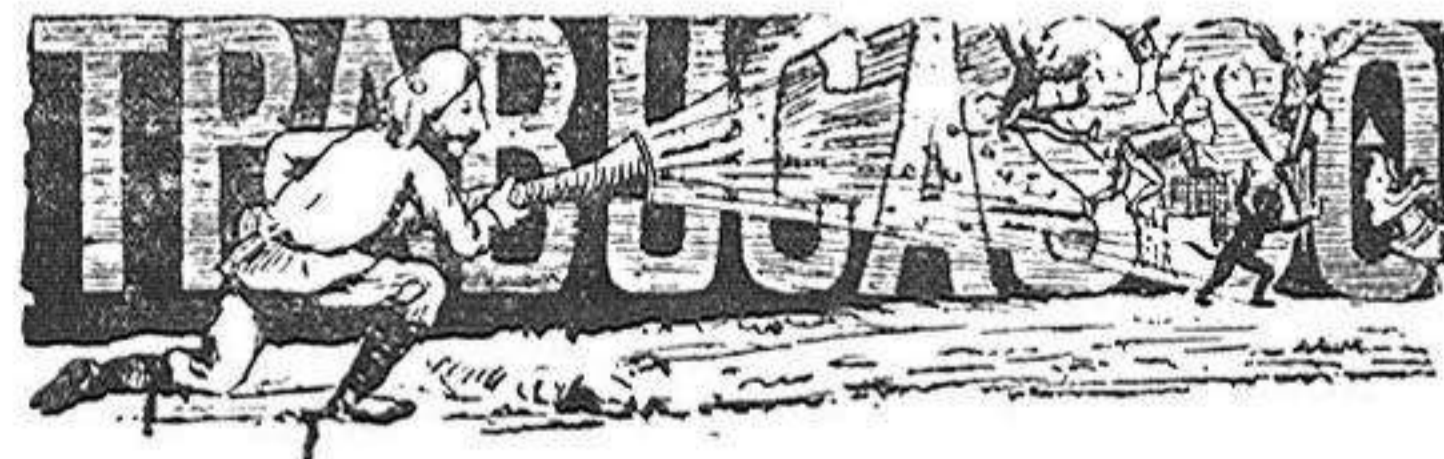
FALDILLAS

Veus aquí un tema espinós que no sé com se trafica, ni de qué 's compón, tan sols, ni si raspa ó es cosa fina, ó bé si gosa importancia per ser prenda molt antigüa. Sols puch dirloshi á vostés, que *aixó* que 'n dihém *faldillas*, causa grans terrabastalls en nacions, ciutats y vilas, y fastidia als mortals, y al mon enter fins caggira. Las *faldillas* han passat per transformacions molt vivas; y han donat molt bé á coneixer qu' están sempre per pamplinas, desde 'l punt, que 'l *sexo bello* com *pantalons* las *tregina*. En los temps més primitius que s' usavan ja *faldillas*, era ab forma molt més cómoda que ab bon gust tothom vestía; puig la túnica ben llarga rumbejada ab gran pericia, constituía, en lo mon,

regla d' igualtat estricta. Pro avuy, ¿qué semblan las donas tan estretas y esquiadas? Anys entera, quan portavan gros marinyach per tot día, semblavan ni més ni menos (y are ho dich perque no istila) que una lloca, baix quals alas guarda els polls, ó bé la crfa. Després, passat aquell temps que semblavan bailarinas, prengué prompte possessió altre moda més ridícula; puig, ab nom de *pantarrufas*, treginaban las *faldillas* uns flochs monstres al detrás que causavan trista *fila*, y en recones y reconets hi anihavan fins.... *trenyinas*. Poch després los *polissons*, donavan forma més trista tot movent gran rebombori per dessota las *faldillas*, que semblavan metamórfossis derivats d' una cadira. En cambi, las que rumbejan ab graciosa gallardía las noyetas artesanas y las companyonas dignes del obrer que ab son treball guanya el pá per la familia, sent las tals molt senzilletas solen ser més aixeridas; puig, no sempre 'l *material* fa fer goig á las *faldillas*, que á voltas, á molts d' ellas las veureu de *cosa* rica, y en cambi, la propietaria, per més que *bufa*, no hi brilla. Hi han *faldillas* extremadas y que, fins llástima inspiran, si 'ns ficém que prenen forma d' una grossa paperina; aquestas son els modelos de las modas més raquílicas. Las *faldillas* senzilletas son de respecte més dignes. ¡Cuántas voltas á una mare las *faldilletas* li estiran sos nins, y tot somicant en sos plechs s' arremolinan! y en cambi, ¡cuántas vegadas per unas tristas *faldillas* s' ha format llarga *cadena* de gomosos y bilingües, que causan la hilaritat ab aquella trista mímica! L' home aquell que no reposa y es desviu per las *faldillas*, se 'l coneix per *faldilletas*, y se 'l conta sér indigne, com rassa degenerada que sols té.... sanch de gallina, per més que Deu, al criarlo, bé 'l va dotar d' energia.

¡Quánt temps fá que á nostra patria la gobernan las *gallinas*! altre gall ens cantarà si en lloch d' *aquellas faldillas* hi posém uns *pantalons*, que dotats de brau pericia logrin prest possessionarse d' *alló* que are 'ns esclavitza, y ens esclavitza.... ¿per qué? perque está en *mans* de.... *faldillas*.

PEPET DE LAS POMAS.

Darrera del Te Deum y festa *gaya* que aquella falsa pau va celebrá, lo *Consumatum est*, qu' el cor esglaya, l' esprit de nostra patria acabarà.

¿No hi ha qui estomaqueji aquells xerraires que volen caggirar nostre cervell? ¿podém, ni tolerar que uns quants drapaires ens tirin dins al *sach* com ferro vell?

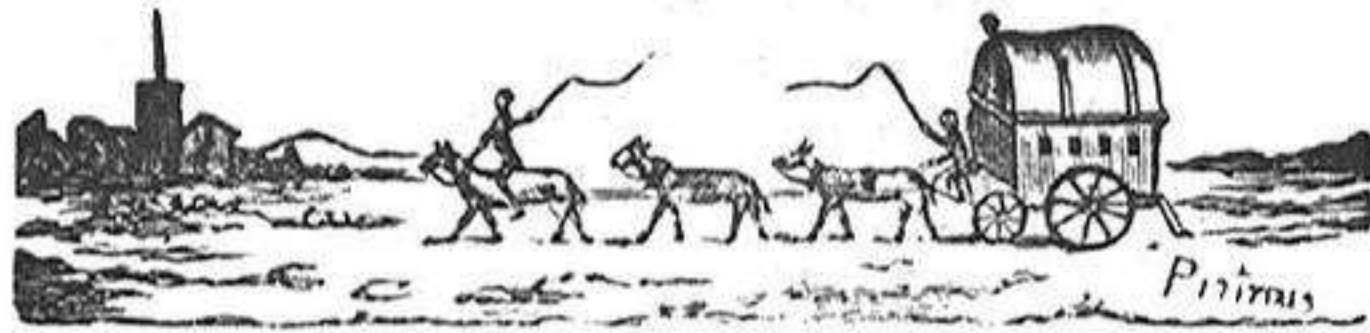
Rahó té, don Batllori:

¡Ja 'ns cantan, á París, lo *gori gori*!

L' AUCELL VILANOVI.

En "La Talia Catalana" hem llegit un ben escrit article del senyor Lluís Gispert, distingit seminarista. Inútil es dir que l' hem llegit ab gust, però ens

CARTAS DE FORA

Olot, 1.º de octubre de 1898.

Mon aymat Mestre: Estich en un niu de confusions. Fa ja algunas senmanas que vosté 'ns diu qu' hem perdut Cuba y Puerto-Rico després d' haverhi enterrat á mils de nostres germans; que ab la guerra qu' hem tingut ab los Estats-Units hem quedat derrotats, perdent dúas esquadras, millons de pessetas, y lo qu' es més sensible, l' honra; que 'ls soldats que's repatrian están en tan grave estat, que molts d' ells son aliment dels peixos per sospéndrels la mort durant la travessia del Atlántich, altres moren al poch temps d' arribats á sas casas, y los que de la mort s' escapan, per rahó del estat anémich en que 's troban, son objecte de continuo desembols y sacrifici per part de sos pobres pares que no tenen ab que alimentarlos; que s' han parat molts treballs quedant gran número de jornaleros sens maneras de proporcionar á las sevas familias lo sustent necessari.... en fi, qu' ens pinta tan llastimós l' estat actual d' Espanya que algunas vegadas m' ha fet plorar. Pero si li haig de dir la vritat, des d' alguns días dupto de la exactitud de lo dit per vosté, perque, vamos, quan homes espanyols y patriotas y d' autoritat com eu Vinch-y-dich y altres de no menos patriotisme y de més y menos autoritat qu' ell, s' endonan de las amplas anant á fer brenadas espléndidas, acompanyats d' una bona orquesta que segurament els tocaria la «Marcha de Cádiz» y otras pessas més aiosas y apropósit perque 'ls concurrents poguessin unirse en fraternal abrá, quan al retorn de la brenada y aprofitant los escenaris campestres y deliciosos que la naturalesa ha fet de nostra encontrada, fan comedias qu' es converteixen en dramas, per cert de representació tan esmerada y natural que al bello sexo li venen atachs de nervis y desmayos; quan aquesta gent está tan alegre y tanta broma gasta, es que no serán certas las desgracias y misteris que vosté ens descriu.

Pero, ¿es que puch duptar de lo que vosté 'ns diu? No, no puch.

Vamos, no ho entench.

Disposi de son deixeble q. b. s. m.

PICOT.

**

Vilanova y Geltrú, 2 octubre 1898.

Vosté compendrà bé, mon aymat Titas, que si eix aucell, cantant, viu molt felís, es propi de guardar veras sospitas de que, callant, viuria malaltís.

Permetim qu' enlayrant gays *refiladas* li conti avuy un fet de gros remó, portat á cap fa poch, ab breus jornadas, per dos galifardeus, *sants de cartró*.

Potser ja sab vosté que en nostra vila, y en honor del Sant Antoni Abat, ab magestat sublim, com sempre estila, eleva al cel incens, temple preuhat.

Sas naus elevadíssimas y hermosas cobitjan digne trono al Sér Suprém, y guardan son altar com poms de rosas que cercan del jardí jamat poncém.

De temps inmemorial, aquest sant temple gosava de las rentas d' un llegat; pro avuy viu ab dolor y sens exemple, veyent son patrimoni destrossat....

Veniu, ¡oh faritzeus! pareu l' orella, que l' aucell ve disposat á piular alt, y de son *bech* no 's lliura cap trapella que arreu escampa el baf de lliberal.

Aquell hermós llegat, ¿hont es? ¿hont para? ¿cóm es que s' ha perdut y es fa muxoni? (vull dirho molt més fort y ab veu més clara): las prempsas ¿quí ha robat, de Sant Antoni?

Siguent com soch *aucell*, jo tot ho volto; y com que veig misteris y secrets, penetro els conciliábuls y els escolto, conech dels liberals tots los seus fets.

Per eix motiu jo vinch frisant de rabia, y en contra dels culpables obro el *bech*, sens témer l' *aguilot*, ni menys la *gavia*, que frisan per tractarme ab foll rebrech.

Des d' ara en endevant, sens prempsas d' oli que sempre gom a gom la llantia omplían, tenebras cercarán del Patró 'l soli que tan il·luminat los *vells* tenian.

Y aixó, ¿sab qui ho ha fet, mon aymat Mestre? vull dirli á cau d' orella: dos *rabins* avaros del diner, d' ánima destre, que poden serho tot, menos carlins.

Quan l' un estigué *tip*, ben lluny va anarsen, quedant el que ab més brillo sab *xupar*; si aquell de nostra vila va burlarsen, aquest vol acabarla d' esfonsar....

La cara d' eix subjecte es molt farrenya si algú se li presenta á buscar *llum*.... pero ab plaher inmens sas dents ensenya, per poch que li entreguen *blanquet perfúm*.

Com sér interessat, tot s' ho trafica; fa sempre cas omís dels bons *obers*, y está ben disposat á fer la *flica* als homes timorats y als cors sincers.

¿No es cert, que n' hi ha un tip de tantas trampas y tanta traïdoría fa aburrí? lliberalot tossiu que ab vicis campas, allúnyat de

LI AUCELL VILANOVI.

**

Castellar del Vallés, 1.º de octubre del 98.

Sr. MESTRE TITAS.

Respectable senyor: lo judici que en la última correspondencia tinch fet dels *pseudónims* que d' aquesta han escrit á son senmanari, pecará tal volta del modo de veurer la qüestió ab los vidres de diferent color que gastém los contrincants.

No hi ha dupte que molts dels vicis denunciats per ells, y molts altres, que podrian transcriurer, existeixen, desgraciadament, dintre de nosaltres y que son generals á la societat tota; los reconech y ploro cual altre Jeremias, aytal disort.

La relliscosa pendent per hont corre á tomballons l' humanitat, es filla de l' educació perversa del actual segle, plé de positivisme; del miserable joisme.

Ni té la culpa un secretari, ni un batlle de poble, ni un ajuntament si las lleys l' han portat á la direcció d' una societat ignorant lo que es ella y 'ls elements que l' integran.

Ab la més bona voluntat he vist pendre lo bastó de mando á la majoria de nostres regidors; hi ha que ferlos alguna justicia, han mellorat y melloran lo poble quant permeten las circunstancias de lloch y temps, y sino que 'm diguin los noms falsos que han escrit, ¿qué hi falta á Castellar de lo que competeix á la Administració pública? ¿Podrá negarme que 's troba per damunt dels pobles ben regits?

Si algún defecte pot trovarse dels que 's suposan, deuen probarse, puig que de las suposicions no 's deu partir, perque ellas res proban, y en tal cas, deu també la fiscalisació regoneixer lo verdader responsable, puig que no sempre l' es qui ho fa lligat de peus y mans al qui realment mana.

La lluyta per l' existencia s' imposa las més de las vegadas á quans tenim que viurer del públich. Aquest domina la situació dels pobles y aquestos no sempre 's deixan orientar per las corrents que 'ls interessan, sino per otras que manyosament los hi carregan lo més feixuch flagell.

Un dels primers historiadors digué que en política l' home era aymat de las novetats; *amans novantium*, per cual rahó veyém caurer molt amenut situacions y homens no tant dolents com los que 'l sustitueixen, fent aquestos bons á aquells.

En l' ordre moral obran otras causas, son fillas, sí, de la condició humana y de las escolas antitéticas que han monopolisat la educació social.

Aixó que uns vulgan espiritualisar la materia y altres materialisar l' esperit, mantindrà sempre la lluyta encarnizada, y argüirá sempre un desconeixement complet del home que, per la esencialitat sua, té debers físichs y morals, tots molt respectables, perque son imposats per lo Creador. Y cualesvol que vulla contrariarlos no farà altra cosa que portar una perturbació en l' individu y la societat.

No 'ls crida l' atenció, senyors pseudónims, que després de setse segles de pau, de ensenyar; predicar; discutir; escriurer; tirarse per lo cap cent vegadas lo tricorni; per saber si fou primera la materia que la forma; dominar la societat y 'l mateix Estat, tingan á fi del sigle XIX de escandalisarse y tirar las pedras de la Lley, com en temps de Moisés per damunt del Badell afortunat? Y tenir que confesar ab la evidencia dels fets que nostra societat es perversa, hipócrita y dominada sols pe'l joisme, per lo positivisme material?

La realitat de la cosa sent tan sublim la doctrina de Jesucrist, obliga á dir que hi haurá impossibilitat de ser reformat l' home, ó 'ls apóstols, vostés mateixos, no cumplirán prou bé l' alta missió que tenen encomenada, ó las dos á la vegada, per lo cual crech jo que deuen cambiar de método, no atropellarnos ab los mots de la sátira, sempre irritant, ó cantar com lo Dante el

Lasciate ogni speranza.

Y prou de filosofias, puig comprench perfectament que la charrameca mata tot lo pensament serio, y en altres termes que l' *Ursula no está pera tafetans*.

Queda probat una vegada més lo cert d' aquell gran pensament de Balmes: «El mundo marcha y con su veloz é impetuosa carrera, á todos nos arrastra.»

Dispensim, senyors, si m' he pres la llibertat de judicar, al correr de la ploma, la conducta sua en la campanya qu' en mal hora comensaren contra de nosaltres.

En lo meu concepte ho han fet, com tinch dit, pésimament.

Al home que vol correjirse no se 'l deu rebaixar; ridiculisar, ni desesperar ab mots tan depressius com son los calificatius y comparacions que la sua imaginació ha buscat y de tan mal gust, fet sentir lo tuf de cementiri ó d' enterra morts.

En la próxima correspondencia, si Deu ho permet, tindré 'l gust d' ocuparme de las alusions á la mia persona y personalitat, motiu principal que ha mogut á molestarlos los meus sossos y malíssims escrits.

Sempre afm. S. S. q. b. s. m.

PERE VERGÉS.

ROMBO NUMÉRICH

1	—	Consonant
1 2 5	—	Un mal
1 2 3 4 5	—	Nom d' home
3 4 5	—	Apellido
5	—	Consonant

GEROGLICH ORTOGRÁFICH

;	;	;	?	—	Nom d' home
;	;	;	?	—	Nom d' un poble
;	;	;	;	—	Per Deu
?	;	;	;	—	Negació
.				—	Vocal

GEROGLIFICH COMPRIMIT

FAUST CION CION

I. VIGATÁ.

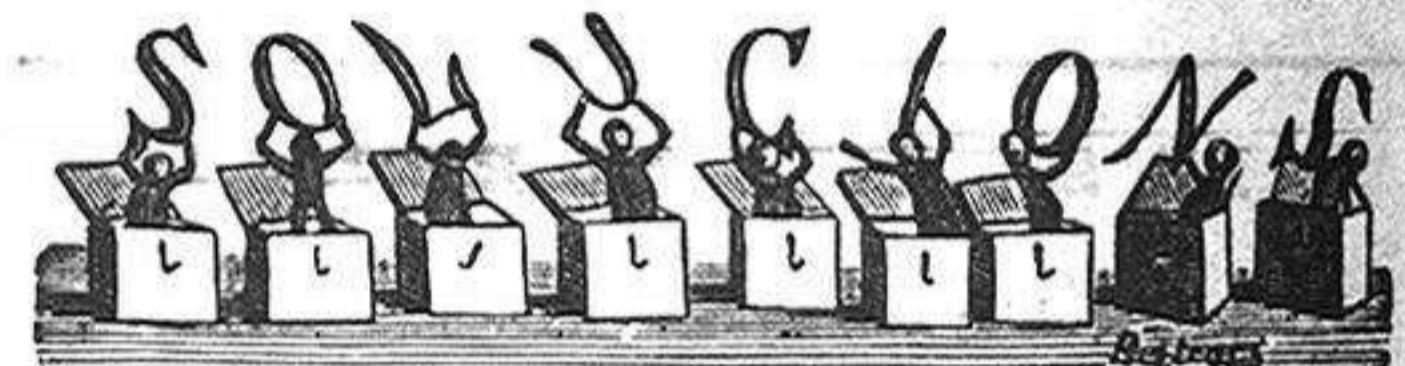
GEROGLIFICH

OCEÁ E D

X D LA

: X A NSA

R.

Geroglífich ortográfich:

A b r i l
L i r a
I r a
L a
L

Logogrifo numérich:

P
S i
P i s
P i p a
P a r í s
P a p a
S i s
P i
P

Geroglífich comprimit: Entre-teniment.

Geroglífich: Com més banys més banyeras.

Biblioteca de LO MESTRE TITAS

	Ptas.
<i>El hombre que se necesita</i> , per M. C. y S.	1
<i>Políticos.... en cuadrilla</i> , per Ortiz de Zarate.	0'50
<i>Llana y Manxiulas</i> , per lo Dr. Lluquet.	1
<i>Oleografia de Don Carlos</i> , á 16 tintas.	3'50
<i>Retrato de Don Jaume</i> , el cent.	7
<i>Salat, Picant y Cohent</i> , per Joan Martí Trenchs	1

Se serveixen desde nostra administració remetent l' import, més 0'30 de peseta per certificat y franquetx.

CORRESPONDENCIA

D. J. Rondúa P., pagat fins 30 setembre 98.—D. J. Ginesta P., pagat fins á 30 setembre 99.—D. J. Reñé P., pagat igual.—D. Jacinto Ané Puig, suscrit, pot pagar enviant sellos de 15 ó 5 céntims ó per Giro mutuo.—D. Pau Güell, per correu haurá rebut lo que 'm demana.—D. J. Navell, Pbre., renovada suscripció fins juny 99.—Trenca Cetrills; la censura no permet tocar l' exercit.—Q. Espera, Castellar; me sembla que sería algo fort.—Vonajiza, Barcelona; son una mica incorrectes.

Establiment Tipogrífich, Casanova, 13; Barcelona.